

Какво трябва да знаем за радона?

Радонът е естествен радиоактивен благороден газ, който е дъщерен продукт при разпада на радия от уран-238 радиоактивното семейство, намиращ се в обширен спектър от скали и почви и варира в широки граници в зависимост от геологията. Радонът лесно се разпространява с почвения газ в пропускливи почви и излиза на повърхността. Попаднал на повърхността се разсейва на открито, но може да се концентрира в сгради, където допринася с около 50% от средната годишна доза на населението.

Уникалността на този газ е, че той е радиоактивен и се появява в някои вериги на разпадане на радиоактивността. Газът получава голямо обществено внимание, защото е намерен и в нови сгради, особено в мазета и приземните етажи. Източник на радон в сградите е почвата, която съдържа малки количества радиоактивни материали, които в процеса на разлагане създават радон, или в състава на строителните материали. Въпреки това емисиите на радон от стените са бавни и емитираното количество е малко. При нормална вентилация това количество не представлява опасност за здравето. Радонът прониква в дихателната система при вдишване, облъчвайки тъканите на дихателната система. Колкото по-висока е концентрацията на радон, толкова по-голям е рискът от развитие на рак на белия дроб. Най-податливи на експозиция на радон са децата и пушачите.

Европейската асоциация за радон (ERA) е избрала датата на рождения ден на Мария Кюри – 7 ноември за отбелязване на „Европейски ден на радон“. По данни на Световната здравна организация, радонът е вторият по значимост фактор, предизвикващ рак на белия дроб след тютюнопушенето. През последните години с този проблем се занимават все по-голям брой учени и се провежда „Европейски ден на Радона“, с цел да повиши осведомеността на страните от Европейския съюз относно опасностите свързани с радон. Радонът е радиоактивен газ, без цвят, вкус и мирис. Концентрацията му в сградите е по-висока, отколкото на открито. Радонът присъства във въздуха на всички видове сгради – паянтови, монолитни и др. Концентрацията му зависи от метеорологичните условия, честотата на проветряване на жилищните помещения, вида на отоплителните системи, вида на канализационните системи и др. Измерването е единствения начин да се установи обемната активност на радона в различните помещения.